

Wondconsult

Willem loopt flinke brandwonden op als hij spiritus op de barbecue gooit. In het brandwondencentrum worden zijn handen, met diep tweedegraads en derdegraads verbrandingen, geopereerd. Na twee maanden mag Willem weer naar huis. Behalve het verzorgen van de wonden, zal ook het verwerken van de verbranding voor de nodige problemen kunnen zorgen.

René Baljon

Willem is 38 jaar. Hij is een groot liefhebber van barbecue. Elk voorjaar zal hij bij het eerste het beste mooie weekend zijn barbecue aansteken. Hij doet dat altijd zelf en de kinderen mogen daar niet bij zijn, want dat is veel te gevaarlijk. Over het algemeen krijgt Willem de barbecue snel aan de praat. Alleen deze keer lukte het niet. Willem besluit om wat extra spiritus te spuiten op de gering smeulende kolen. Tijdens deze handeling ontstaat er een enorme steekvlam. Willem loopt daarbij brandwonden op aan gelaat en handen, de

Woundcare Consultant Society

Wondconsult maken we in samenwerking met de Woundcare Consultant Society (WCS.) Deze vereniging van deskundigen in wondbehandeling organiseert allerlei activiteiten en geeft vier keer per jaar een nieuwsbrief uit. De WCS heeft een eigen internetsite met daarop honderden artikelen over wondverzorging. Je kunt op trefwoord zoeken en artikelen downloaden: www.wcs-nederland.nl
Op onze eigen site: www.verpleegkundnieuws.nl staat telkens de laatste aflevering van wondconsult.

Nazorg bi

zogenaamde flashburn. Hij wordt opgenomen in een brandwondencentrum. Het gelaat blijkt oppervlakkig tweedegraads verbrand te zijn. De handen zijn echter diep tweedegraads en derdegraads verbrand. Beide handen worden in twee operatiesessies geopereerd, daar het transplantaat de eerste keer maar ten dele was ingegroeid. De donorplaats op zijn rechter bovenbeen is genezen en Willem staat op het punt om ontslagen te worden uit het brandwondencentrum, na een opname van ruim twee maanden.

Hypertrofische littekenvorming

Eén van de nare complicaties bij brandwonden is dat er een kans bestaat op de vorming van ontsierende littekens (figuur 1). Deze littekens hebben naast een ernstig cosmetisch effect ook invloed op de beweeglijkheid van gewrichten. Deze dermatogene contracturen worden veroorzaakt door een relatief tekort aan huid ter plaatse van bewegende lichaamsdelen, met name dus ter hoogte van de gewrichten. Dit beeld wordt vooral gezien bij de spontaan genezen diep tweedegraads brandwonden en de operatief behandelde brandwonden. Ook bij een infectie kan de normale wondgenezing verstoord raken en dit kan resulteren in een overactieve reparatie-ijver. De vorming van de hypertrofische littekens vindt onder andere plaats in de regeneratiefase van de wondgenezing. Er is een verstoring van de balans tussen de aanmaak en de afbraak van een

bepaald collageen, waardoor er een overwoekering plaatsvindt van dat collageen. Tevens is er een toename van vocht in het interstitium (ruimte tussen de weefselcellen). Ook in de remodelerings- of maturatiefase van de wondgenezing vindt er een verstoring plaats, waardoor de elasticiteit en de soepelheid van het litteken negatief worden beïnvloed.

Al jarenlang wordt hypertrofisch littekenweefsel succesvol behandeld met druktherapie, door middel van drukpakken (fig.2), buisvormig compressief verband of elastische bandages. Over het effect van de druktherapie verschillen de meningen, zoals: door de druk

- verandert het patroon van het collageen
- wordt de doorbloeding in het hypertrofische gebied verminderd
- wordt het interstitieel vocht gecontroleerd

Al met al zorgt de druk voor een versnelling van de maturatiefase in de wondgenezing, waardoor met name het volume van het litteken gunstig beïnvloed kan worden.

Het dragen van drukkleding en/of bandages vergt wel een flinke investering van de patiënt. De therapie dient 12 tot 18 maanden volgehouden te worden, 24 uur per dag. Bij kinderen kan deze draagtijd nog langer zijn.

Daarnaast is de kleur van de kleding (beige) alles behalve mooi. In het buitenland zijn er ontwikkelingen naar meer kleurige drukkleding, of drukklee-

BRANDWONDEN

Verschillende disciplines betrokken bij verzorging thuis

brandwonden

Ernstige invaliderende littekenvorming na derdegraads verbranding.

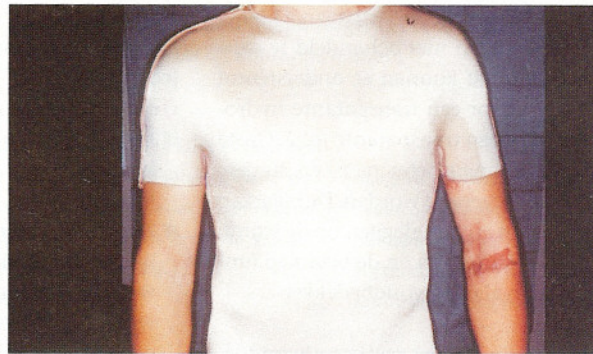

Foto: s.WCS

Een drupak voor littekens op de thorax.

ding met applicaties, hetgeen een positieve invloed heeft op de acceptatie van de kleding.

Ook Willem kreeg in verband met de vorming van hypertrofisch littekenweefsel op zijn handen drukhandschoenen.

Oclusiebehandeling van littekens met siliconen heeft meer invloed op de roodheid van het litteken. Tegenwoordig worden druk- en oclusietherapie in combinatie toegepast.

Huidtherapeuten dragen ook toemend bij aan de behandeling van hypertrofische littekens. Littekenmassage is één van de technieken om het

litteken soepeler te houden of te maken.

Nazorg

De nazorg bij patiënten met brandwonden is veelomvattend. Bijna elke discipline, verbonden aan het brandwondencentrum, kan in de nazorg een rol spelen. Verder is uiteraard de rol van de wijkverpleegkundige van belang.

Voor een patiënt met ontslag gaat, dienen eerst de patiënt en de naaste familieleden goed geïnformeerd te worden over de verzorging van de genezen transplantaten, donorplaats(en) en/of de restdefecten. Indien de patiënt en/of de familie niet in staat is de rest-

defecten te verzorgen, moet de wijkverpleegkundige ingeschakeld te worden.

Restdefecten

Voor de wondbehandeling van de restdefecten wordt over het algemeen het beleid ten aanzien van de wondbedekkers voortgezet, zoals dat reeds klinisch werd bepaald. De volgende productgroepen kunnen gebruikt worden:

- anti-bacteriële zalf of oplossing
- hydrocolloïden
- hydrofielgazen
- reinigende vloeistof
- alginaten
- vette gazen.

Als de wijkverpleegkundige de wondverzorging thuis moet doen, is het belangrijk deze op de afdeling een wondverzorging mee te laten maken, voordat de patiënt met ontslag gaat. Allereerst ziet de wijkverpleegkundige wat er van hem/haar wordt verwacht,